

AZ EGYES FONTOS TISZTSÉGEKET BETÖLTŐ SZEMÉLYEK ELLENŐRZÉSÉRŐL SZÓLÓ 1994. ÉVI XXIII. TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLAT ÁLTALÁNOS VITÁJA – 1995. DECEMBER 13.

DR. KÖVÉR LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Tehát ez a kérdés megoldódott. Ez azonban azért arra is szolgált, hogy magyarázzam azt, hogy pillanatnyilag nem szeretnék mélyebben belemenni a képviselőtársam által előterjesztett törvényjavaslat értékelésébe, illetve bírálatába. Ellenben számos olyan kérdés van, amely itt a bizottsági előadók szájából vagy az azóta felszólaló képviselők szájából elhangzott, és reagálást érdemel mindenképpen, talán ezzel megspórolható, hogy ez a későbbi vitában újra és újra előkerülhessen.

Mindenekelőtt megjegyzendő, hogy se szeri, se száma ma már azoknak az ellenzéki törvényjavaslatoknak, amelyek nem juthattak el a plenáris ülés elé, amelyekről meg sem kezdődhetett az általános vita, hiszen a kormánytöbbség ezeket nem engedte általános vitára bocsátani. Ilyen volt a Fidesz által benyújtott kárpótlási törvényeket módosító javaslatok némelyike; ilyen volt az összeférhetetlenségi törvényjavaslatunk, amely mind a mai napig nem került a Ház elé - talán ennek is megvan az oka. És hogy mennyire nem a kormánytöbbség szándéka alakultak az események, azt talán Toller László MSZP-s frakcióvezető-helyettes úr és az alelnök asszony között a vita elején kibontakozott rövid kis ügyrendi vita érzékeltethette. De mindegy, a baleset megtörtént, ez a törvényjavaslat idekerült és most már vitáznunk kell róla, ha jólesik, ha nem egyes képviselőknek. Bár Toller László képviselőtársunktól azt is megtudtuk, hogy az alkotmányügyi bizottság nem fogja támogatni a részletes vitára bocsátását ennek a törvénytervezetnek, ez gyakorlatilag előrevetítette azt, hogy mi lesz a sorsa Balsai képviselőtársam javaslatának. Arra ugyan én nem találtam utalást a Házsabályban, hogy a bizottságok feladatává tenné a Házsabály a részletes vitára bocsátásról való véleménynyilvánítást, de miután Toller László az alkotmányügyi bizottság tagja, ő nyilván jobban ismeri a Házsabályt, ebben nem akarok vele vitatkozni, de bizonyára majd ez a későbbiekben talán még szóba kerül a Házban.

Tóth Károly képviselőtársam érzelmektől sem mentes felszólalásában azt mondta a Magyar Szocialista Párt és a kormánykoalíció képviselőinek, hogy nincs lelkiismeretfurdalásra okuk. Ez számomra nem volt különösebben meglepő kijelentés a részéről, egy MSZP-s képviselő részéről ez ötéves gyakorlatnak tekinthető. Azóta, amióta ebben a Házban egy nagyhatalom elnökének, Borisz Jelcinnek kellett bocsánatot kérnie 1956 leveréséért, tehát bocsánatkérésben is importra szorulunk, hogy egy képviselőtársam szellemes megjegyzését idézzem ide, s sem előtte, sem azóta azok részéről semmi ehhez hasonló, elnézést kérő, bocsánatkérő megjegyzés nem hangzott el, akik ennek a nemzetellenes és hazaáruló rendszernek az életét meghosszabbító katonai beavatkozást tevőlegesen támogatták fegyverrel vagy politikailag, vagy "Tollal és fegyverrel", hogy egy ma már nevének említésére nem méltó úr könyve címét idézzem ide, azóta számunkra ebben a megnyilatkozásban nem volt semmi meglepő. Azonban jó, ha szemügyre vesszük, hogy mégis miről szól ez a törvényjavaslat és ez a vita mögöttesen miről szól.

Bauer Tamás képviselőtársam nagy csodálatunkat vívta ki azzal, hogy már-már polihisztóri magasságokba emelkedve szinte minden törvényjavaslathoz hozzászól, többé-kevésbé hozzáértő hozzászólásokat tesz, s ez nemcsak joga a képviselőnek, hanem tulajdonképpen kötelessége is, hiszen kötelessége a képviselőnek, hogy tudásához, erejéhez mérten részt vegyen az Országgyűlés előtt álló törvények vitájában, segítve ezzel a Ház munkáját. Azonban mégis úgy érzem, hogy ha valakinek van érzéke a stílusbeli finomságokra, akkor

mérlegelni tudja, hogy mely törvényjavaslat az, amihez hozzá kell szólnia, és mely törvényjavaslat az, amelyhez jobban teszi, ha nem szól hozzá. (Derűtség az MDF padsoraiban.) Mert említsük meg, hogy ez a helyzet annak a következménye, tisztelt Bauer Tamás - és ezt ön bizonyára sokkal jobban tudja, mint én -, hogy 1945-ben elkezdődött egy folyamat, amely az ötvenes években kiteljesedett, s 1989-ben ért véget, amely folyamatban a Magyar Kommunista Párt, a Magyar Szocialista Munkáspárt irányította mint élcsapat ennek a társadalomnak a fejlődését olyan erőszakos szervezetek segítségével, mint az ÁVO és a III-as főcsoport főnökség. Annak a mocskoknak az eltakarítása a tárgy, amely mocskot ez a rendszer és ezek a szervezetek összehordtak negyven év kemény munkájával. Tehát a történet nem 1990-nel kezdődik. Egyre többen vannak ebben az országban, de úgy látszik, ebben az Országgyűlésben is, akik azt hiszik, vagy úgy tesznek, mintha a történelem 1990-ben kezdődött volna. Nem, tisztelt Bauer Tamás, nem ott kezdődött. Ezért tehát hogyha felelőssé teszünk valakit, akkor fontoljuk meg, hogy miért teszünk felelőssé valakit. Mert lehet, tisztelt képviselőtársaim, hogy Balsai István törvényjavaslata nem minden kérdésben rendezi akár még csak az Alkotmánybíróság által rendezni ítélt problémákat sem. Ebbe a vitába én most nem kívánnék belemenni, bár megjegyzem, hogy Kőszeg képviselőtársam azért egy kicsit túlságosan szigorú volt e tekintetben, megítélésem szerint a véleménye számos kérdésben nem állja meg a helyét, de erre talán a vita későbbi stádiumában vissza tudunk térni.

Az is igaz, amit Toller László képviselőtársam mondott, hogy önkényes az átvizsgálándók körének a kiválasztása.

Nem az átvizsgálándók körének a kiválasztása önkényes, tisztelt képviselőtársaim, hanem maga a törvény és a törvényjavaslat önkényes, hiszen valóban ez egy nagyon következtelen megoldás, hogy miközben a hajuk szála sem görbült azoknak, akik negyven éven keresztül gyilkoltak, raboltak és fosztogattak, akik a Kőszeg Ferenc képviselőtársam által is említett, bírósági ítéleteknek csúfolt eljárásokban vettek részt, azonközben az Országgyűlés által meghozott törvény alapján vegzálnak olyan szerencsétlen embereket, akik lehet, hogy kényszerűségből kerültek abba a helyzetbe, hogy együtt kellett működniük ezekkel a népellenes és embernyomorító szervezetekkel.

Valóban következetes megoldás az, amit Németországban csináltak, ahol leváltották az egész politikailag érintett nómenklatúrát úgy, ahogy volt. Megtehették, mert volt egy Nyugat-Németországuk, ahol rendelkezésre állt demokratikus körülmények között szocializálódott és felkészült értelmiségi munkaerő. Leváltották az összes bírát, olyan típusú bírakat vagy olyan bírakat, akiket Kőszeg Ferenc említett; leváltották a rendőrkapitányokat; leváltották az iskolaigazgatókat; leváltották a rendőrtiszteket, és visszatorolták őket, demokratikus tanfolyamra írátták be őket, hogy megtanulják, hogy milyen körülmények között hogyan kell bánni az állampolgárokkal és így tovább és így tovább. Ezt Magyarország nem engedhette meg magának, mert fájdalom, nincs Nyugat-Magyarországa, vagy legalábbis nagyon keskeny sáv, s annak a visszacsatolása esetén sem nagyon hiszem, hogy megoldódna ez a probléma.

Ennél következetesebb megoldás az a cseh megoldás, amit "frusztrációs törvény" néven szoktak emlegetni. Lehet, hogy nincs összefüggés, csak úgy jelzem, hogy a kelet-európai régióban Csehországban éppenséggel nem a posztkommunista pártok vannak kormányon, hanem egy konzervatív kormánykoalíció. De az a megoldás valóban ennél következetesebb volt.

Vannak olyan képviselők, meg vannak olyan parlamenten kívüli politikai erők, akikről - a közvéleményben - él egy olyan nézet, hogy bizony, nem volt következetes a rendszerváltozás, és az előző kormánykoalíció magának köszönheti azt, hogy ma viszonylag szerény

létszámban ül az ellenzékben. Én ezeket a nézeteket nem osztom, tisztelt képviselőtársaim, a felelősséget pedig részben magamra is vállalom, hiszen az előző parlamentnek is tagja voltam. Csak annyit szeretnék mondani, hogy a szemben ülő párt - pártok - képviselői nem nagyon lelkesedtek ezeknek a problémáknak a megoldásáért. Az ezen az oldalon ülő képviselők - az akkori parlament tagjai - pedig nem tudták következetesen megoldani ezeket a problémákat. Ennyiben tehát kétségkívül megáll a felelősség, ebben osztozom Balsai képviselőtársammal - és várom mindazokat, akik úgy érzik, hogy ebben van osztoznivalójuk.

Nem tudtuk következetesen megoldani azért, mert úgy gondoltuk, hogy a társadalmi stabilitás fenntartása, a múlt sebeinek fel nem tépése fontos szempont ezeknek az ügyeknek a megoldásában. Ezért húztunk egy határt, ameddig elmentünk - nagy viták voltak erről, nyilván emlékeznek, az igazságtételi törvények esetében is -, ezt a határt az Alkotmánybíróság maga is kijelölte, és nem mentünk el odáig ebben az országban, ameddig elmentek Németországban és elmentek Csehországban - vagy az akkori Csehszlovákiában. De ezért felelőssé tenni azt a képviselőt, aki egy alkotmánybírósági ítéletnek megfelelően próbál korrigálni egy törvényt - még akkor is, hogyha ennek a törvénynek a betérjesztője az előző parlamentben ő volt -, hát ezt abszurdumnak érzem. Abszurdumnak érzem akkor, amikor adott egy alkotmánybírósági ítélet, amelyik azt mondja világosan és egyértelműen, hogy 1995. szeptember 30-áig kell az Országgyűlésnek ezt az alkotmánysértést megszüntetnie. Ehhez képest a szabaddemokraták vezetése alatt álló Belügyminisztérium ezt a sort, amelyben ez a határidő megjelöltetett, nyilván nem vette észre ebben az ítéletben, vagy valami más, halaszthatatlan elfoglaltsága akadályozta meg, hogy időben betérjessze ezt a törvényt ide, a Ház elé. Talán őket kellene, tisztelt képviselőtársaim, felelőssé tenni, hogy miért egy olyan törvényjavaslatot vitatunk, amely az önök megítélése szerint nem elégíti ki az Alkotmánybíróság ítéletét.

Azt mondja Toller László képviselőtársam, hogy az eredeti törvény szellemével nem egyező módon szabályozza az átvilágító bírák kiválasztásának feltételeit Balsai képviselőtársam indítványára. Erről már esett szó, hogy lehet, hogy a megoldás nem jó, de az a helyzet sem jó, amelyben van, akivel ekként bánunk el, és van, akivel másként; van, aki nem vehet részt egy ilyen átvilágításban, mert bizonyos ítéletek meghozatalában részt vehetett, mások pedig hozhatnak továbbra is ítéleteket, ennél talán fontosabb ítéleteket is, amelyek embereket súlyosabb szankciókkal sújtanak, mint ennek a törvénynek a szankciói, tekintet nélkül arra, hogy milyen ítéleteket hoztak meg, akár csak néhány évvel ezelőtt is.

Egyetérttek Sepsey Tamással: lehet bírálni Balsai képviselőtársam javaslatát, de tessék ezt a helyzetet megoldani másképpen, hogy egyenlő mércével tudjunk mérni!

Nem akarom idehozni, mert nem ez a javaslat van napirenden - és nyilván meg fog kezdődni ennek a vitája is, amikor önök végre szeretnék ejthetik, hogy elmeszeljék ennek a törvénynek az útját -: a kormány javaslata semmivel sem felel meg jobban számos ponton az eredeti törvény szellemének, mint ez a javaslat. Példának okáért a vizsgálándók körének szűkítésével semmiképpen sem tudnék azonosulni, az abszolút messze áll az eredeti törvény szellemétől. Az, hogy a lehető legszűkebbre korlátozzuk az átvizsgálándók körét - már-már szimbolikusra, jelképesre csökkentve -, szerintem egy egész egyszerűen nevetséges megoldás. Nevetséges megoldás, hogyha a bírák közül csak a Legfelsőbb Bíróság elnökét és alelnökeit, az újságírók közül csak a Magyar Televízió, Rádió, Magyar Távirati Iroda elnökeit és alelnökeit vizsgáljuk át - és így tovább és így tovább.

Nem tartoztam azok közé, akik a jelenleg még hatályban lévő törvény lelkes hívei voltak. Visszakereshető az akkori felszólalásaimban, hogy én magam éreztem azt a lehetetlen

helyzetet, amelyben akkor mindannyian voltunk, hogy bizony, azt a történelmi kátyvaszt, azt a történelmi trágyadombot, amit ránk hagytak, nagyon nehéz eltakarítani az útból, és nem lehet jó megoldást találni. Akkor most ne csináljunk úgy, tisztelt képviselőtársaim, mintha lehetne jó megoldást találni. Nagyon jól tudjuk, hogy nem lehet. Rossz, rosszabb és még rosszabb megoldást lehet találni - ezt akkor is elmondtam -, és ebben azért próbáljunk meg méltányosan mérni, hogyha valaki legalább veszi magának a fáradságot, és mások munkáját elvégezve megpróbálja, megkísérli ezt.

Kérem tisztelt képviselőtársaimat, hogy ebben a szellemben folytassák tovább az általános vitát.

Balsai képviselőtársam javaslatát általános vitára alkalmasnak minősítettük, tehát ez a minősítés azt jelenti: alkalmas arra, hogy ehhez a javaslatához módosító indítványokat nyújtsunk be. Nem esik le a gyűrű az ujjukról, tisztelt kormánypárti képviselőtársaim, ha egyszer véletlenül ellenzéki indítványhoz nyújtanak be önök módosító indítványt. A többségük rendelkezésre áll: úgy is olyan indítványt fogadnak el a végén, amelyet akarnak - legfeljebb majd Balsai képviselőtársam ugyanúgy jár, mint Deutsch Tamás képviselőtársam, hogy a végén kénytelen volt visszavonni a saját indítványát, mert nem tudott ráismerni.

De legalább kíséreljék meg, ha szabadna kérnem! Köszönöm figyelmüket. *(Taps a jobb oldalról.)*